

„Mert Istennek
minden ígéretére
őbenne van az igen,
és ezért általa
mondunk áment
Isten dicsőségére.”

(2Kor 1,20)

Áldott adventet
és karácsonyt
kívánunk
kedves
olvasóinknak!

Fotó: Gáncs Tamás

Szeretett gyülekezet!

Nehéz elhinni, hogy ismét eltelt egy év, újra küszöbön advent és karácsony! Ilyenkor sűrűsödnek a programok és tennivalók; reméljük, hogy ezek közepette kis megállást biztosít a *Hírlevél* elolvasása is!

Talán szokatlan, hogy a címlapon ezúttal nem karácsonyi képpel kívánunk áldott ünnepet; ennek oka, hogy – mint tudják – lapunk címlapjára idén „profán keresztet” sorozat került. De ahogy Gáncs Tamás, aki a budakeszi profán keresztet fotózta, a képpel kapcsolatban megjegyzi: „Az ige testté lett, életté, majd az élet halottá, hogy élet legyen, ahogyan az élő fa és az élettelen fa(léc) keresztelik egymást. Az, hogy mögötte áll a kerítés meg egy fakupac, csak hozzáad... Ez az ambivalencia benne van az adventben is.”

Az Istennel és ugyanakkor a világban zajló életünk ezen kettőssége megjelenik a *Beszélgetősarok* interjúiban, az elmúlt hetek gyülekezeti eseményeiről való beszámolóokban és a távolabbra történő kitekintésben is; külön öröm, hogy ezúttal mindkét testvérgyülekezetünkről olvashatunk beszámolót!

Az *Ajánló* is a karácsony gyéjében készült; és természetesen hírt adunk az adventi és karácsonyi időszak kelenföldi programjairól, remélve, hogy ezek – csakúgy, mint Luther és Bonhoeffer szavai – valóban felemelik lelkünket, és segítenek az ünnep mélyebb megélésében. A szerkesztőbizottság nevében jó olvasást és áldott egyházi új évet kívánunk minden olvasónknak!

BERNHARDT DÓRA,
ECSEDI KLÁRA ÉS GÁNCSTAMÁS

Tartalom

Hangoló: Láttuk az ő csillagát	3	Nagyífi – nagy reményekkel	18
Beszélgetősarok	4–8	Elődök nyomdokában	19
...Gáncs Tamással	4	Zürich reformátora	21
...Ittész Szilviával	7	Kitekintő	24
...Mohácsi Lajosnéval	9	Hírek Helsinkiből	24
Montázs	11–27	Beszámoló Litvániáról	25
Az Erő velünk volt	11	Lélekemelő: A várakozás...	27–28
A közösség megtartó ereje	12	500: Prédikáció	28–29
Látogatás Székesfehérváron	14	Ajánló	30
Wittenbergben jártunk	15	A te igéd igazság	34
Levéltári látogatás	17	Hírek, események	36

Láttuk az ő csillagát! (Mt 2,2b)

Nincs karácsony Corvin nélkül – hangzott évtizedeken át e reklámszlogen egy azóta már letűnt, szüklátókorú, a keresztyénséget megvető éraban. Megkeresztelve e hangzatos kijelentést akár időtlenné is válhat: Nincs Karácsony csillag nélkül! Tehetjük ezt annál is inkább, mert kelenföldi Ádvent és Karácsony sincs betlehemi csillag nélkül! Évről-évre megjelenik templomunkban a mennyezet tetejéről lelógó-világító égi csoda. Jelezve mindenkinek, hogy újra közeleg az Üdvözítő születésének nagy napja. De vajon ismerjük-e az eredetét, hogy honnan származik e népszerű és különös hangulatot varázsló ünnepi alkalmatosság?

A szálak a németországi Herrnhutba vezetnek. Igen, oda, ahonnan a bibliaolvasó Útmutató is „hódító” útjára indult a 18. század első felében. Ez a napjainkban ötezer lakost számláló kisváros az ún. Három-sarokban fekszik, Lengyelország, Csehország és Németország ölelésében. Az evangéliumi életvitelhez ragaszkodó település eredete 1457-re nyúlik vissza, amikor hazájukból elüldözött cseh-morva huszita testvérek érkeztek e helyre, hogy letelepedési engedélyt kapjanak. A város neve is hitvallás: „Unter der Obhut

des Herrn”, azaz „Az Úr oltalma alatt”, rövidítve Herrnhut. Majd háromszáz évvel később (1732) itt alakult meg az a világmisziós közösség, melynek mai tagsága mintegy 900 000 tagot számlál a világ 30 országában – Európában, Afrikában, Észak- és Dél-Amerikában.

A herrnhuti csillag egy speciális kocka – kubo-oktaéder, amelynek minden sarkát és peremét levágták. Az így létrejövő 26 lapos felületre 25 darab piramis kerül, amelyek közül 17 négyzet, 8 pedig háromszög alaprajzú, ill. a felfüggesztés. A csillag alkotóit egy gondolat vezérelte, hogy arra a fényes planétára emlékeztessen bennünket, mely elvezette Betlehembe a bölcseket – a világ Üdvözítőjéhez.

A manufaktúra azóta is virágzik. Sőt, manapság a látogatók szeme láttára készülnek a különböző színű és nagyságú csillagok, évente mintegy háromszázezer. A hajdanvolt tervezőkkel ma is egyetérthetünk abban, hogy ez a dísz tárgy letisztult, mégis dekoratív szépségével valódi harmóniát és hamisítatlan békét sugároz, mely hozzájárulhat az Úr érkezésére való ráhangolódásunkhoz! Mindenkinek legyen áldott, békés karácsonya!

BLÁZY ÁRPÁD

„Hogy ne legyen disszonáns a kompozíció”

Az „ora et labora” igazságáról, az előző tíz év lelkészi szolgálatáról és a 2026-os évről beszélgettünk Gáncs Tamás igazgató lelkésszel

– Kedves Tamás, úgy látszik, ez az év a lelkészi évfordulók éve itt Kelenföldön! Idén ősszel 15 éve kezdte el itteni szolgálatát Blázy Árpád, a tavaszi Hírlevélben emlékeztünk meg Blázy Márti tavaly ünnepelt tízéves kelenföldi lelkészi szolgálatáról, most pedig rád került a sor: idén nyáron volt tíz éve, hogy lelkésszé szenteltek a Deák téri templomban. Milyen volt az út, amelyik ahhoz a naphoz vezetett? Sima, göröngyös, egyenes, kacskaringós?

– Lelkésznek nem születik az ember... Még akkor sem determinált az ember sorsa, ha – mint az én esetemben – mindkét családi ágon számos lelkészfelmenő szolgált, és szolgál mind a mai napig. Sosem egyirányú az út, még akkor sem, ha kívülről sokszor annak sejlik. Sok-sok kis emberi döntésnek és megannyi mennyei csodának a következménye, ha valaki ezt az izgalmas hivatást választja. Gyönyörű és nehéz egyszerre. Nem működik az Égből kapott erő és hívás nélkül, sőt az adja meg az alapját, de mindenkit óvnék a túlmisztifikálástól. Egy jelentős része a lelkészi hivatásnak kőkemény emberi munka kell, hogy legyen. Nagyon hiszek

az „ora et labora” igazságában: imádkozni és dolgozni – kéz a kézben. Ha bármelyik hiányzik, disszonáns lesz a kompozíció.

– Hogyan készültél rá, és milyen emlékeid vannak magáról a napról és a lelkésszé szentelés ünnepéről?

– A hivatalos felkészülésünk Bakonybélben volt püspökeink vezetésével, aminek én személyesen nagyon örültem. Közel áll hozzám a bencés lelkiiség, és én már korábban is többször voltam el Bakonybélbe elcsendesedni, szakdolgozatot írni, beszélgetni az ottani szerzetes barátaimmal. Maga az ordináció – 2006. június 18. – egy nagyon sűrű ünnep volt, és intenzitásában páratlan. Négyünket együtt szenteltek lelkésszé a Deák téren, úgy is emlegették barátaim viccesen, hogy a „híres ABBA szentelés” – 2 fiú, 2 lány, ráadásul 2 szőke, 2 barna... Emlékszem a tömegre, és arra, hogy nagyon elfáradtam, és arra is, hogy édesapám és nagybátyám mellett mindkét nagyapám megáldott. Ez meghatározó örökség. Máig őrzöm Várszegi Asztrik püspök atya, pannonhalmi főapát személyes levelét, melyet erre az alkalomra írt nekem. Az édesapámtól kapott

kis fakereszt, melyen az emmausi tanítványok láthatók, amint Jézussal ülnek asztalközösségben, mindig, így most is a dolgozó asztalom felett lóg, mint viszonyítási pont.

– **Furcsa dolog az idő érzékelése. Ugyanazt az időtartamot néha hosszúnak, máskor rövidnek éljük meg. Te hogy tekintesz erre az elmúlt tíz évre? Vannak benne olyan események, amelyek számodra mérföldkövet jelentettek? Ha igen, milyen szempontból?**

– A tíz év három legfontosabb mérföldköve természetesen személyes jellegű. Kettő örömkönnyeket, egy bánatkönnyeket hív elő. Nyolc évvel ezelőtti házasságkötésem Andival a Lágymányosi Ökumenikus Központ templomában, és négy évvel ezelőtt Máté születése a

legjobb dolgok, amik történhettek velem. Gáncs nagypapám hét évvel ezelőtti elvesztése viszont örök űrt hagy bennem, mert nagyon közel állt hozzám. Hálás vagyok a gyülekezeteért, ahol szolgálhattam, szolgálhatok – Kecskemét,

Debrecen, Dunaharaszti, Budapesti Egyetemi Lelkészség, Kelenföld – és azokért a barátságokért, amik ezen helyeken kötődtek, és a mai napig meg-

határozóak. Chicagóban töltött évem, amerikai teológiai tanulmányaim pedig döntően befolyásolták teológiai gondolkodásomat, a doktori disszertációm (EHE, Újszövetség Tanszék) irányát, de az ottani emberi, kulturális impulzusok is életre szólók gondolkodásom számos területén.

– **A lelkészi munka nagyon sokszínű, sokrétű. Mely részei állnak hozzád legközelebb, mi okoz neked a legnagyobb örömet?**

– Nem is kérdés, hogy a lelkészi élet fókusza az istentisztelet, és az ott átélt igei és úrvacsorai közösség, a prédikáció és az eucharisztia. Nagyon nagy élmény, hogy az istentiszteleti szolgáló csapatnak része lehet a lelkész is. Nem szeretem, ha egy lelkész azt mondja: „ezt az istentiszteletet én tartom”,

mert a lelkész jó esetben egy folyamatosan bővülő szolgáló csapat része – ahogyan azt Kelenföldön olyan szépen megélheti az ember. Emellett óriási kiváltság, hogy az emberek a legféltettebb titkaikat bízzák rám a személyes beszélgetésekben – akár keresztlő, akár esküvő, akár temetés,

vagy egy drámai élethelyzet kapcsán. A lelkipásztori beszélgetés mellett persze nagyon nagy örömet okoz, ha egy-egy gyülekezeti alkalmon releváns teológiai

diskurzus alakul ki, ebből rengeteget tanul a „jó pap - holtig”.

– **Aki emberekkel foglalkozik, annak talán még fontosabb, hogy legyen alkalmá az elvonulásra, feltöltődésre. Te hogyan tudsz legjobban kikapcsolódní, és lelkileg is feltöltődni?**

– Családom és a kelenföldi szolgálatom mellett jelenleg a doktori eljárás utolsó évében vagyok. A sikeres rigo-rosum után immáron doktorjelöltként a disszertáció leadása és megvédése áll előttem a következő egy évben. Ez alapvetően meghatározza azt a kevés szabadidőt, amim van, hiszen ezen kell, hogy dolgozzak, ha csak tehetem. Egyébként maga a teológia mint tudomány, és a teológiai könyvek olvasása teljesen kikapcsol csakúgy, mint egy jó regény, film vagy sorozat. Emellett a zenélés is egy olyan forrás, ami feltölt, bár most erre se nagyon volt időm. Zenekarom parkolópályán van, de már nem sokáig... Sokat jelent a hetenkénti vasárnapi foci és a hétközbni edzések, nincs jobb stresszoldó, mint a sport. Nagyon szeretem azokat a templomokat, amik nyitva vannak, és be lehet ülni néhány percre csendben lenni, imádkozni. Jómagam is élek ezekkel a

lehetőségekkel. Az egyik álmom, hogy a mi templomunk is ilyen oázis lehessen. Igény lenne rá. Egyébként kelenföldi lelkészként a vasárnap esti vesperák töltenek fel leginkább lelkileg.

– **Egy-egy évfordulón az emlékezés mellett mindig előre is tekint egy kicsit az ember. Hogy képzeled el magadat és a munkádat tíz év múlva?**

– Mint ahogyan tíz éve se tudtam, most mi lesz velem, velünk, úgy most se mernék jóslatokba bocsátkozni 2026-os valóságomat illetően. A lelkési létforma az improvizáció művészete amúgy is, de legbelülről ismerve az egyházi változásokat, és látva a világban és hazánkban történt drámai

eseményeket, nagyon sokismeretlenes történet a jövő. Nehéz tervezni, a reménységem az, hogy van egy ránk vigyázó égi kéz, és az ő angyalai. Nagyon szeretünk Kelenföldön lenni családommal, és a presbitérium 2019. augusztus végéig, újabb három évre az igazgató-lelkésziséggel is megbízott, de ennél távolabb most nem látok, és azt hiszem,

nem is egészséges, ha a távoli jövőn szorong az ember. És sok minden nem csak rajtam múlik... Bízom abban, hogy nagy álmom – mely sokak álmával találkozott –, a Fügefa kelenföldi evangélikus óvoda terve megvalósul a nem olyan távoli jövőben, és sok új család találhat otthonra közösségünkben,

és 2026-ban már természetesen lesz kimondani: az én gyermekeim, unokáim a Fügefa oviba járnak... Hálás vagyok az Örökkévalónak az előző tíz évért, és a következő tíz év is az ő kezében van, és ahogyan kedvencem, Pilinszky fogalmazott: „a többi kegyelem”.

-BD-

„Nagyon fontos szolgálatnak tartom, ha olvassa valaki a hírlevelet”

A hírlevél 20 éves évfordulója alkalmából beszélgettem Ittzés Szilvivel a kezdetekről, arról, hogyan formálta egymást az újság és a gyülekezet, régi munkatársairól és még sok-sok érdekességről.

-IVE-

– Ha jól számolom, 16 évig voltál a hírlevél szerkesztője. Hosszú idő...

– 1997-ben, amikor Aliz lányom fél-éves volt, egyszer Joób Máté, akkori segédlelkészünk felcsengetett hozzánk, és elmondta, hogy Szeverényi János megbízta, hogy fejlessze fel az akkor még elég rövidke hírlevelet. Máté arra kért, legyen ebben segítségére. Nagyon örültem, úgy éreztem, ez lesz a megoldás az életemre, mert a kisgyerekes korszakomban éppen ennyi szellemi kihívás hiányzott. Az első két évben gyakorlatilag Mátéval ketten voltunk a hírlevél.

– Milyennek álmodtátok meg az újságot?

– Indulás előtt sok gyülekezeti újságot átnéztünk, s így nagyjából kiala-

kult, hogy milyen típusú írásokat szeretnénk. Legyen lelkeszi áhítat (itt mindig nagyon fontosnak éreztem, hogy a lelkészeink saját maguk írják, ne valahonnan másolják), beszámoló az elmúlt eseményekről, tervek, hírek a jövőről, könyvajánló stb. De a legfontosabb az volt, hogy a gyülekezet életéről tudósítson. Nemcsak a kiemelt eseményekről, hanem mindenről, ami történik velünk. Éppen ezért mindig úgy gondoltam, hogy a hírlevélbe ne csak mi írjunk, hanem bárki a gyülekezetből. Az is meghatározta a hírlevél arculatát, hogy egy laikus mozgatta. Hiszen a lelkészek sokszor csak a saját területeiket ismerték jól, nagyon leterheltek voltak, így az én – egy gyülekezeti tag – szemüvegén keresztül mutatkozott meg a gyüleke-

zeti élet. Nagyon megtisztelőnek éreztem, hogy ekkora bizalmat kaptam. Természetesen az tette fenntarthatóvá az újságot, hogy a későbbiekben a többi lelkész is ráébredt, mennyire fontos és támogatták.

– **Nehéz volt a kezdetekkor megszervezni a hírlevél életét?**

– Mindig is nagyon érdekelt, hogyan lesz az eseményekből hír. Hogyan lesz a cikkekből újság? Akkor még nem volt e-mailes levelezőlista, hanem a szerkesztőségi ülés előtt én fénymásoltam mindenkinek a cikkeket. Az illusztrációkat könyvekből másoltam. Volt, hogy a gyülekezet jól raj-

zoló tagjait kértem meg, hogy készítsenek képeket a szövegekhez. A tördelést pedig sokáig Mátéval és az akkor még teológus Kendeh Péterrel együtt végeztük, minden különösebb szoftver nélkül, a Teológus Otthonban vagy Kendehéknél. De nemcsak a technikai dolgok voltak nehezek az első időkben. Hozzá kellett szokni például a határidőkhöz is. A gyülekezeti programokat is sokkal korábban kellett lefixálni, hiszen, ha hívogatni akartunk a hírlevélben, akkor pontos program, időpont kellett akár néhány hónappal előre is. De minden utólag is követhetővé, visszakereshetővé vált. Így hatott vissza

az újság megléte a gyülekezeti élet szervezésére. Szép lassan arra is ráeszméltünk, hogy tulajdonképpen a gyülekezet történetét írjuk meg. Éppen ezért vigyázni kellett az egyensúlyra is, hiszen ha írtunk egy eseményről, az elismerése is volt az elvégzett munkának. Ezért fontos az, hogy megpróbáljunk mindenről és mindenkiről tudósítani.

– **Hogyan bővült a szerkesztőség?**

– Az első két év után bekapcsolódott Szevényi János, majd lassan a többi lelkész is. 2000-2005 között Tóth Barbara volt még a lap munkatársa, majd 2005-2013-ig Mády Er-

zsébet (Tubi) dolgozott velünk, ő sokat foglalkozott a gyerekoldalakkal is, 2011-ben érkezettél te. Olvasószerkesztő sokáig Bence Jutka, majd Pap Kinga, később Ecsedi Klári volt. A technikai háttér megszervezésében 2007-től Ruzicska Péter segített. Bár munkatársa nem volt a lapnak, de lelkes támogatója igen, férjem, Ittész András, valamint Bence Gábor, akik nagyon sok ötlettel, tanáccsal és írással segítettek.

– **A gyülekezettől kaptatok visszajelzéseket, hogy milyen legyen a hírlevél tartalma, formája stb.?**

– Nem sok visszajelzést kaptunk, de ezt nem is vártam. A legnagyobb siker-

élmény mindig az volt, amikor beszélgetésekből kiderült, hogy valaki azért tud valamiről, mert olvasta a hírlevélben. Nagyon fontos szolgálatnak tartom, ha olvassa valaki a hírlevelet, én magam is igyekszem.

– **Mit szólsz a hírlevél új szerkezetéhez?**

– Nagyon üdítőnek tartom a változásokat. Pont annyira újult meg, amire szükség volt, de nem cserélődött ki.

– **Köszönöm a beszélgetést!**

Múlt, jelen, jövő (?)

Beszélgetés Mohácsi Lajosnéval, a Fraknó utcai szeretetszolgálat vezetőjével

– **Kedves Gabi néni, kérünk, mondd el, hogy kezdődött a Fraknó utcai szolgálat, és te hogy kapcsolódtál be ebbe a munkába?**

– Szeretetszolgálatunk a Fraknó utcában a Szent Imre Caritas (katolikusok) munkájába kapcsolódott be még a 2000-es évek előtt. Heti egy alkalommal (kedden) teljesítünk mi szolgálatot a hajléktalanok, szegény családok számára ruhaosztással és szerény uzsonnával. Akkor dr. Erdődy Tiborné Judit volt a vezető, aki egy hétfői bibliaórán megkérdezte, hogy nem vállalkoznék-e egy kis adminisztrációs munkára. Őszintén szólva nem nagyon szívesen tettem, mert viszolygok a piszkos, iszákos emberekkel közelségbe kerülni. De akkor halkán megszólalt bennem egy belső hang: hát Jézus nem megmosta a tanítványok lábát?! Elvállaltam.

Kevesen voltunk, hamarosan a naplózás mellett a kiszolgálás is a munkám lett, és Isten erőt adott hozzá, mert „mindenre van erőm a Krisztusban,

aki engem megerősít”. 2002-ben barátnőmtől örököltem egy kis Marutit, és ettől kezdve elvállaltam az élelmiszerek beszerzését és szállítását is. Judit néni egyszer, éppen karácsony előtt, itt a templomban lett rosszul, és mielőtt a mentő elvitte, kezembe adta a Fraknó utca kulcsait, rám testálva így a vezetői feladatot. Blázy Mártinak szóltam, hogy keressenek vezetőt, mert én csak addig vállalom, amíg nem találnak valaki mást. Így is 4-5 hónapig tartott, amíg Lázár Attila elvállalta, addig kénytelen voltam mindennel foglalkozni.

– **Pontosan miben állt a munkátok?**

– Minden hónap elején tisztasági csomagot osztunk, negyedévente nagyobb élelmiszer csomagot, és minden alkalommal uzsonnát, szükséges ruhanevét, cipőt, amennyiben van megfelelő. Itt említem meg, hogy a behozott holmikinál gondolkozzanak el a kedves gyülekezeti tagjaink, hogy mire is lehet szüksége egy utcán élő embernek, és így hozzák adományait.

– Mi volt számodra a legnehezebb mindebben?

– A beosztással – kevésből is eleget – nem volt problémám, mert nagymamámtól megtanultam (vagy örököltem?) a spórolást, sőt a folyamatok logikus szervezésével sem (szervezőként mentem nyugdíjba),

csak a vezetői szereppel nem vagyok kibékülve! Lázár Attila vezetése alatt ez évekre megoldódott, a gazdasági vonalat – beszerzéseket, szállítást – továbbra is folytattam. Lázár Attila lemondásával ez a „vezetői” probléma újból

felszínre került, és én továbbra sem szerettem volna vállalni, de Isten célja más volt. Kritikussá vált, hogy az addigra összekovácsolódott, nagyon jó közösséget alkotó kis csapat szétszéd, ha olyan vezetőt kapnak, akivel nem tudnak együtt dolgozni. Így aztán mégis elvállaltam, hiszen állandó hajléktalan gondozottjainkat is sajnáltuk volna magukra hagyni.

– Milyen a munkatársak viszonya a gondozottakkal?

– Bár sok méltatlan bántásnak is ki vagyunk téve részükről, de sokkal több a hálás, munkánkat megbecsülő hajléktalan. Annyira várják már minden évben a karácsonyi ünnepséget, hiszen nem sok esetben van részük abban, hogy feldíszített fehér asztalnál vendé-

geljük meg őket finomságokkal, házi süttikkel! Persze a karácsonyi csomag sem az utolsó, amit várnak, hiszen mindig igyekszünk személyre szabottan összeállítani (külön a nőknek és férfiaknak)! Gyülekezetünk tagjainak és a fiatalság által gyűjtött pénzzadományoknak köszönhetően mára már az ellátás színvonalát is meg tudtuk kissé emelni.

– Úgy hallottuk, hogy jelenleg nem folytatható ez a szolgálat. Mi ennek az oka, és mik a jövőbeli kilátások?

– Nyár elején katolikus testvéreink telefonon értesítettek bennünket, hogy az önkormányzat visszakeri a helyiséget, amit a kiszolgálásra használtunk. Nehéz szívvel számoltuk fel ezt a fajta szolgálatot, de közben reménykedtünk, hogy születik valami megállapodás és ha más helyiségben is, de folytathatjuk a rászorulóknak gondozását. Azóta sajnos már világossá vált, hogy katolikus testvéreink teljes átszervezésben gondolkodnak, így úgy tűnik, hogy végleg el kell búcsúznunk a gondozottjainktól. A Fraknó utcában szolgálatot végző kis csapatunk azonban nagyon lelkes, és szívesen állnak vissza a munka sűrűjébe, ha alkalom adódik rá. Jó lenne ezt a munkát folytatni, ha Isten is úgy akarja, ezért kérünk sok imádságot!

-BM/BD-

Ez a nyári beszámoló sajnálatos módon kimaradt a Hírlevél őszi számából – most pótoljuk!

Az Erő velünk volt

Július 9-18. között 2500 cserkész lepte el a horvát határ mellett fekvő Csokonyavisonta erdőit. Az I. cserkészkerület (Buda és környéke) nagytábora volt ez, ami öt-hat évente kerül megrendezésre.

A különböző csapatok egymás mellett táboroztak, de napirendjét és programjait mindenki magának határozta meg. A tíz nap alatt két-három olyan alkalom volt, amikor az egész nagytábor összegyűlt, és megtapasztalhattuk mozgalmunk összetartó erejét. A 32. számú Dévai Bíró Mátyás cserkészcsapat 74 tagja fordult meg a táborban: a kiscserkészek négy napot, a fogadalmat tett cserkészek tíz napot töltöttek lent, felnőtt cserkészeink pedig hétvégi látogatásra jöttek. A tábor első felében igazán kellemes, nyári idő adatott nekünk. Nagyokat métáztunk, számháborúztunk, nyakkendőharcoztunk, mindeközben pedig felépítettük (kizárólag spárgából és fából) mindazt, ami kényelmesebbé tette nomád körülményeinket. A központilag szervezett „Galaktikus napon” lehetőségünk nyílt fogyatékkal élő embertársakkal találkozni, velük beszélgetni, játszani; lelki programokon feltöltődni; a Dráván

evezni; frizbifocizni és röplabdázni; este pedig nagyot mulatni.

A legendássá vált július 14-i vihar minket sem kímélt. A katasztrófavédelem előzetes figyelmeztetésének köszönhetően semmilyen baleset nem történt az erdőlakók körében, száraz ruhánk viszont nem sok maradt... Ekkor jöttek a „sátorszámháború” és hasonló esőprogram-ötletek. A nehézkes helyzetre kalandként próbáltunk tekinteni, melynek kihívásai megerősítésünkre szolgálnak – azt hiszem, ez maradéktalanul sikerült. Kiscserkészeink őszinte, lankadatlan jókedve mindnyájunkat felvidített. Egy nappal a táborzárás előtt mégis úgy határozunk, hogy a változatlan eső és a növekedő belvíz miatt kiscserkészeinket hazavitetjük. A szülők megértő és azonnali összefogásának köszönhetően mindannyian épségben hazajutottak, a nagyobbakkal pedig egy nappal később, a felszerelések elpakolása után követtük őket.

Csapatunk közössége ismét megerősödhetett a szülők, valamint a budavári és kelenföldi gyülekezetek támogatásával, az Úristen kegyelméből.

BENCE KATA

A közösség megtartó ereje

Bence Katát, gyülekezetünk hűséges tagját, a 2016/2017-es tanévtől megválasztották a 32. számú Dévai Bíró Mátyás Cserkészcsapat parancsnokának. Új feladatáról és eddigi munkájáról beszélgettünk vele.

– Mit jelent számodra a cserkészlet; mióta vagy a DBM csapat tagja? Mesélj erről egy kicsit!

– 2004 szeptemberében csatlakoztam a Fű őrshez, ahova barát-nőim hívtak, és amit Némethy Píró vezetett. Rögtön elbűvölt a közösség hangulata: az énekek, játékok, tábortüzek, kirándulások. Így visszatekintve idilli képek peregnek le bennem, mint egy kissé giccses amerikai kiscserkészfilmben. De persze meg kell említeni azt is, hogy tízéves budai kislánycént sok kényelmi gátat kellett leküzdenem magamban ahhoz, hogy egy hosszabb nomád táborozás élményeinek teljesen átadhassam magam.

– Régóta őrsvezető vagy, mi jelenti számodra ebben a legnagyobb kihívást?

– A kihívás jellege mindig változik, ahogy az bármilyen nevelésben lenni szokott. Együtt kell tudni fejlődni, felnőni az őrssel, nekem mostanában ez okozza a legtöbb fejtörést. Már nem arról a nyolc pici, aranyos lánykáról

van szó, akik 2009 szeptemberében csillapíthatatlan lelkesedéssel rohagáltak a kelenföldi templomkertben. A nyolc megmaradt, az aranyos jelzőt sem venném el tőlük, és a lelkesedés is – hála Istennek – újabb és újabb lángra kap bennük, bennünk. Most, 13-16 éves korukra a vezető-vezetettek helyett egyre inkább barátnői a viszonyunk, ami nagy örömmel tölt el.

– A csapatparancsnokság új feladatokat ró rád. Mik a terveid a jövőre vonatkozóan?

– Egy csapat irányítása közel sem egyemberes feladat. A legfontosabb logisztikai ügyeket a csapatparancsnok-helyettessel, Végh Annával intézzük. A programszervezési feladatokat az egész vezetőségen belül osztjuk el. Két évre vállaltam a parancsnokságot, így jelentősebb változások lefuttatására nem volna idő. Nem is bánom, hiszen elődeim meglátásaim szerint kifejezetten jó úton indították el a csapatot.

Jelenleg 60-70 aktív tagunk van, akik a budavári és kelenföldi gyülekeze-

teken keresztül kapcsolódtak hozzánk, de bőven akadnak más felekezetű csapattagok is. Nagyon jó lehetőségnek találok, hogy itt valóságosan megélhetjük az ökumenét. Fenntartóink a már említett két evangélikus gyülekezet. Törekszünk rá, hogy kapcsolatunk minél inkább kölcsönös legyen.

– **Szerinted milyen egy jó csapatparancsnok?**

– Az mindig egy adott csapat aktuális helyzetétől függ, nincs általános képlet. Én egyfajta facilitátori szerepként tekintek a parancsnokságra: felülről

vizsgálva a közösség életét igyekszem felhívni a vezetőség figyelmét a leghangsúlyosabb pontokra, de a döntések meghozatalában, lépések megtételében egy testként működünk. Nagyon hálás vagyok azért, hogy ennyire elszánt, talpraesett vezetőkkel dolgozhatok.

Hiszek abban, hogy a cserkészlet megtart. Megtart egy közösségben, testi-lelki egészségben, helyes értékrendben, az Úristen felé való törekvésben. Ennek fényében igyekszem terelni a csapatot.

HARMATI CILI

Őrsgyűlések 2016–2017-ben

1–2. osztályos lányok: kedd 16.30–17.30 Kelenföld, őrsvezető: *Zacher Enikő*

Mogyoró őr (3–4. osztályos lányok): péntek 16.00–17.00 Kelenföld, őrsvezető: *Végh Erzsébet*

Süni őr (2–3. osztályos fiúk): péntek 16.00–17.30 Budavár, őrsvezető: *Sagát Lóránt*

Szurikáta őr (4–5. osztályos fiúk): szerda 17.30–19.00 Kelenföld, őrsvezető: *Ittész Ambrus*

Citrom őr (4–6. osztályos lányok): csütörtök 17.00–18.30 Budavár, őrsvezető: *Sagát Anna*

Borsó őr (6–7. osztályos lányok): péntek 17.00–18.30 Kelenföld, őrsvezető: *Végh Júlia*

Cseresznye őr (7–9. osztályos lányok): péntek 15.45–17.15 Budavár, őrsvezető: *Végh Anna*

Királykobra őr (7–9. osztályos fiúk): kéthetente egyeztetés szerint, őrsvezető: *Bence Zsolt*

Vadgesztenye őr (8–10. osztályos lányok): egyeztetés szerint, őrsvezető: *Bence Kata*

Látogatás a székesfehérvári nyugdíjas bibliakörnél

avagy húszéves barátság

Nyugdíjas bibliakörünk tagjai hosszú ideje jó kapcsolatot ápolnak a székesfehérvári nyugdíjas csoportjával. Úgy alakult ez az ismeretség, hogy Csernovicsné Ica néni húsz évvel ezelőtt részt vett egy diakóniai konferencián. Ott találkozott Kárászné Zsuzsával, a fehérvári gyülekezet diakóniai munkatársával. Beszámoltak egymásnak a gyülekezetükben folyó munkákról. Ica néni lelkesen mesélt a mi nyugdíjas bibliakörünkről és az akkoriban tartott klub összejövetelekről, ahol irodalommal, zenével, időseket érintő problémákkal foglalkoztunk. Mindez nagyon tetszett Zsuzsának, és hazatérve szervezni kezdett Fehérváron is egy nyugdíjas kört. Ica néni pedig meghívta őket Kelenföldre ismerkedésre. Ebből egy máig működő testvéri kapcsolat alakult évenkénti találkozással hol itt, hol ott.

Idén mi voltunk a sorosak, hogy meglátogassuk őket. El is indult a nyolcfős csapat október elején megnézni a közelmúltban megújult koronázó várost, ahol nagy szeretettel vártak az állomáson bennünket, hogy megismertessék velünk a városukat. A főtéren az országalma szimbóluma érzékeltette velünk, hogy egykori királyi székhelyen járunk. A romkertben a koronázó templom maradványai is történelmi emlékeket ébresztettek bennünk. Megnéztük a város legszebb építészeti alkotását, a Hiemer-házat, benéztünk a Fekete Sas Patikamúzeumba, és kívül-belül megcsodáltuk a szecessziós műemlék Árpád Fürdőt. A Kossuthudvarban éppen akkor szólalt meg a harangjáték, amikor odaértünk, és megjelentek a toronyban a magyar történelem legendás figurái. A sok köztéri

szobor a város történelméről tanúskodott, az élő virágokból álló virágóra az időt pontosan mutatta, és a kertészek szép-érzékét és leleményességét igazolta.

A sok látnivaló után a gyülekezeti házban pihentünk

meg terített asztalok mellett és folytattuk az utcán megkezdett barátkozást és ismerkedést a fehérváriakkal, majd éneklés és igeolvasás után ajándékok cseréje következett. Nagy örömmel hívtak bennünket az ő körük fennállása

20. évfordulójának ünnepére. Sajnos ezt az alkalmat csak levélben tudtuk köszönteni, de egyben meghívtuk a kör tagjait a jövő évi kelenföldi találkozásra.

MISSURA TIBORNÉ

Wittenbergben jártunk

„A másik Luther”

2016. október 7-9-ig keresztény orvosok konferenciáján vettünk részt Magyarországról hárman Wittenbergben. Az Arbeitsgemeinschaft Christlicher Ärzte még az NDK-ban alakult, hogy összefogja az egyházi kórházakban dolgozó orvosokat. (A kórházi ágyak 10%-a volt egyházi kézben.) Évente más városban szerveznek konferenciát, fontos orvostikai témákról hangzanak el előadások, utána megbeszélés zajlik, előfordult, hogy állásfoglalást küldtek az illetékes szervnek. Néhány más ország képviselőivel együtt 1981-es alakulástól fogva a konferencia meghívott vendégei vagyunk.

Idén a reformáció 500. évfordulójára készülők, ünnepi díszbe öltözött Wittenbergben, a Luther Hotelben rendezték a konferenciát „A másik Luther” címen. Az előadásokat városnézés előzte meg. Utca hosszan gyermekek és művészek rajzai, festményei hívták fel a figyelmet Luther Mártonra és a reformációra. Sok turista látogatja Luther sírját a vár-

templomban, a városi templomot (Stadtskirche) a sokat mondó Cranach Lucas szárnyas oltárképpel, a híres egyetemet, ahol több száz magyar diák is tanult abban az időben, mellette a házat, ahol a Luther család lakott, és az „asztali beszélgetések” is zajlottak, az új, róla elnevezett parkot, közepén hatalmas virágokból álló Luther-rózsával. A parkban a mi egyházunk is ültetett facsemetét és állított kis táblát. Ezeket a helyszíneken áhítattal, tisztelettel gondoltunk a nagy reformátorra, aki itt járt, dolgozott fél évezrede.

Az előadásokat neves professzorok tartották. Ki-ki a maga szakterülete felől elemezte Luther Mártont, mint aki sokat tett a város életéért, a szegényekért, a tudományért. Hatása az NDK-s időkben is tiszteletet, előnyöket szerzett a városnak (Lutherstadt). A konferencia előadói nagy részletességgel tárták elénk Luther Márton életének orvosi vonatkozású tényeit, kórelőzményeit, betegségeit, szigorú neveltetésének,

lelki élményeinek, szerzetességének, majd étkezési szokásainak a következő ményeit. Jó, hogy azt is elmondták, télvíz idején betegen utazott békéltetni Eislebenbe, ahol a haragosok kibékültek, de ő, akit szobrai és a képek erő hősnek ábrázolnak, utolsó levelében mint Isten könyörületére szoruló „koldusként”, tehát lelkileg győztesen meghalt.

A zenével való kapcsolatáról nagyon eleven előadást hallottunk. Fontos az ének, a hangszeres zene, mellyel Istent dicsőítjük, erőt gyűjtünk családban, gyülekezetben.

Feladatomban az volt, hogy a reformáció Magyarországra való eljutásáról beszéljek. Érezve a német kollégák rosszallását, félretájékozottságát migrációs ügyben, úgy éreztem, fontos volt, amit a plénum előtt és személyesen is elmondhatunk. Milyen nagy dolog is volt, hogy a levert Dózsa-féle parasztlázadás (1514) és a hatalmas török veszedelem, majd 150 éves török hódoltság alatt anyanyelvükön hallhatták az emberek az örömhírt: egyedül Isten bocsáthatja meg a bűnöket. Jézus értünk kiontott véréért és feltámadásáért örök boldog élete van mindannak, aki hisz Benne. A pápa nem tévedhetetlen, és nem az elhunyt szentektől, akik alusznak kell segítséget kérni, de mi, akik Krisztusban hiszünk, egymásért imádkozhatunk.

A magyar reformátorok magyarra fordították a Bibliát, könyveket, éneke-

ket írtak, gyülekezeteket (Sztárai Mihály 120-at), iskolákat, nyomdákat alapítottak. Püspöki levelek (1533), pápai küldöttjelentések (1542) tanúskodnak arról, hogy az ország 80-85%-a átvette a lutheri tanítást.

Utolsó nap, vasárnap részt vettünk a városi templomban tartott istentiszteleten. Elszomorodtunk. Ahol az oltárképen (Cranach) Luther prédikál a keresztben függő Krisztusra mutatva, a szószékről egy zöldpárti politikusnő, Claudia Roth beszélt sok nagy általánosságról. Az apostoli hitvallást új szöveggel olvasták a kiosztott, az istentiszteleti rendet tartalmazó szórólapokról. Mindhárom hitágazat az emberek egyenlőségét hangsúlyozta. A gyermekfoglalkozásra hívó szóra összesen két kicsi ment. Jó, hogy este Berlinben házigazdánkkal, aki az énekkar tagja, családiás, meleg gyülekezeti kórushangversenyen vehettünk részt a Golgota nevű evangélikus templomban. Évszázadokra visszamenő és modern, valóban Szent Lélektől ihletett Atya, Fiú, Szent Lelket hívó, dicsőítő kórusműveket hallhattunk.

Imádkozzunk hittel, kitartóan: *Irgalmas Istenünk, Jézus Krisztus haláláért és feltámadásáért áraszd ránk Szent Lelkedet. Lehessen új reformáció, lelki ébredés, találjunk Hozzád, ne hozzunk szégyent Rád, Benned ünnepeljünk, Neked és Veled élhesünk örökké! Ámen.*

DR. GYÖRI JÓZSEFNÉ

Levéltári látogatás

A gyülekezeti hétvége egyik programjaként a kisifjúság meglátogatta a Magyar Nemzeti Levéltárat.

A Bolyai matekverseny miatt többen lemaradtak erről az alkalomról, amit igen csak bánhatnak. Sok érdekes információt hallottunk az épületet díszítő freskókról, Magyarország királyairól, a sok-sok értékes iratról. Megtudtuk, hogy a levéltárban 83 000 iratfolyóméter dokumentumot, 65 000 telercs mikrofilmet, 71,5 millió felvételt őriznek. Beülhettünk a lovagterembe, ahol többek között megcsodálhattuk a Mátyás királyt ábrázoló festményt, amint Corvinái között egy utasítást

diktál. A freskókon a történelem nagy formátumú alakjai (III. Béla király, II. András, Luxemburgi Zsigmond, Bethlen Gábor) nem mint keresztes, vagy a Habsburgok ellen harcoló vitézek jelennek meg, hanem mint a törvény őrei, vagy a kancelláriai írásbeliség megteremtői szerepelnek.

A késői időpont miatt sajnálatos módon a raktárba már nem tudunk bemenni, így Luther Márton végrendeletét sem tudtuk megtekinteni.

A nap végén több, a reformációhoz kapcsolódó feladatlapon mértük össze tudásunkat.

SEBŐ ÁRON

Nagyifi – nagy reményekkel

2016 őszén nagy lelkesen kezdtünk bele a nagyifi újabb „évadába”. Ebben a tanévben a jézusi etika és a mai, posztmodern valóságunk találkozását, és az e találkozásból született kérdéseket igyekszünk megválaszolni – „magunkról magunknak”. Bár a tabuk nélküli beszélgetések sokszor hosszúra nyúlnak, mégsem érzi senki, hogy lezárnánk a témákat, sokkal inkább azt az örök igazságot, hogy az igazán fontos dolgokról való elmélkedést csak félbeszakítani lehet, lekerekíteni nem.

A legizgalmasabb témáink voltak – többek között:

- a gazdag ifjú története és az egyre népszerűbb minimalizmus kapcsolata
- a jézusi tanítás az esküről és az őszinteség-felmérő, a feltámadáshit és a Halloween-kultusz

– mennyire vagyok keresztény? – identitásválság és identitáskeresés a jézusi „só és világosság” tükrében

– a jézusi irgalom és az okos segítségnyújtás

– keresztény és nem keresztény kapcsolati szempontok

– az egyenlők-legegyenlőbbek diadala és az amerikai elnökválasztás (különös tekintettel a keresztény értékek megjelenítésére a kampányokban)

A létszámában is hétről hétre növekvő csapat december 21-én tartja idei záró alkalmát, az ajándékozással egybekötött ifikarácsonyt, de jövőre folytatás következik sok-sok izgalmas témával, és egy tavaszra tervezett külföldi kirándulással.

GÁNC S TAMÁS

Elődök nyomdokában

Több mint tíz év után ismét lehetőségünk volt meglátogatni sepsiszentgyörgyi testvérgyülekezetünket. A 16 fős társaság lelkesen szállt vonatra, nem törődve azzal, hogy közel 16 órán keresztül egymás – vagy más – társaságát kell élveznünk. Megérkezésünk után egy rövid reggelizésre volt mindössze alkalmunk, ki-ki a vendéglátójánál, aztán 10 órakor már úton voltunk Brassó felé. Számtalan élményben volt részünk. Részt vehettünk fáklyás felvonuláson, amit a helyiek azért szervez-

tek, hogy jelezzék: nem hagyják a templomot, „a templomot s az iskolát”. Sepsiszentgyörgyön szokás, hogy október végén egy egész hetet szentelnek a reformáció ünnepének, így estéről-estére mi is részt vettünk a különböző protestáns templomokban megtartott istentiszteleteken, illetve az azokat követő közös vacsorán. Nagyon hamar elrepült az öt nap, mindenki örömmel, mosolyogva mesélte élményeit. A teljesség igénye nélkül álljon itt most néhány vélemény az utastársak tollából.

Jó volt, hogy több korosztály együtt lehetett, rendkívül jókat beszélgettünk.

A látnivalók és a házigazdák szeretete felejthetetlen lesz.

KARTALI ZOLI

Akár sosem voltunk Erdélyben, akár már kétszer, ötször, tizenötször is, mindig újra rácsodálkozunk a testvérgyülekezetiek végtelen kedvességére, vendégszeretetére (akikkel ott folytattuk a beszélgetést, ahol évekkkel ezelőtt abbahagytuk), az erdélyiek öntudatára, a gyönyörű műemlékekre, a közös történelmünkre, az elszakíthatatlan szálakra, a csodálatos tájakra. Már most várjuk az újabb találkozást.

MÁDY REZSÓNÉ

Sok ismert és gyakorta előforduló név most megelevenedett a meglátogatott helyek és körzetek nevei, illetve híres szülöttek emlékei formájában.

Rab Sándor – a Székely Mikó Kollégium történelem tanára, a Történelmi Vitézi Rend Dél-erdélyi Törzs Sepsiszek beiktatott vitéze – helytörténeti magyarázatai adtak mélyebb értelmet a látotaknak.

Rab Sándor történelemtanárként a kollégium minden egyes diákjának fölteszi a kérdést, hogy miből nő ki a jövő? Az 1848-49-es szabadságharc leverésekor a Sepsiszentgyörgy mai vasútállomása melletti réten 200 vitéz hősi halált halt a cári túlerővel szemben. A közeli Brassó várát pedig napokig védte

180 vitéz a húszezres támadó sereg ellenében, de aztán ennek értelmetlenségét belátva megadták magukat és szabadon elvonulhattak a fegyvereik nélkül. Mint ahogy az Ötödik pecsét című filmdrámában, itt is mindenkinek önmagának kell megválaszolnia a kérdést, hogy a megdicsőítő koszorúzásokból, vagy a kevésbé megbecsült túléléséből nő-e ki a jövő.

PRÖHLE PÉTER

Köszönet mindenért, amit gyülekezettünk, Mártika lelkészünk nekünk adott a sepsiszentgyörgyi kiránduláson. Életre szóló élményben volt részünk.

KISS ISTVÁNNÉ

Nehéz egy mondatban összefoglalni azt az érzést, élményt, ami a sepsiszentgyörgyi kiránduláson ért. Túl azon, hogy történelmi helyszíneken barangoltunk, középkori templomok szépségeit csodáltuk, engem az emberek kedvessége, nyíltsága fogott meg.

Köszönöm, hogy részt vehettem ezen az úton.

JUHÁSZ MÁRIA

Legkedvesebb élményem, amikor a kisgyermek (5-7 évesek) a templomban a mi köszöntésünkre énekeltek, és utána saját készítésű kis ajándékot adtak nekünk (kép a templomról és kék színű plüss halacska).

FONT PÉTER

Az én vendéglátó Bettikém a házi szabad esténkre 3 családdal közösen „ismerkedési estet” szervezett, a Kartali Zoli házigazdája lakásában (Gyuláéknál) jöttünk össze, ahol egy jó hangulatú estét töltöttünk. Sokat nevtünk és ízes székely viccek hallgatása közben süteményeztünk!

MOHÁCSI LAJOSNÉ

Nagyon örültünk, hogy ismét eltölthetünk néhány napot Sepsiszentgyörgyön, és úgy váltunk el az ottaniaktól, hogy nem várunk újabb tíz esztendőt, hanem igyekszünk minél előbbé tenni ezt az oly régóta tartó testvér-gyülekezeti kapcsolatot.

BLÁZY ÁRPÁDNÉ

Huldrych Zwingli, Zürich reformátora (1)

November első szombatján a Reformáció 500 című sorozatunk keretében Molnár Sándor, a külső-kelenföldi református gyülekezet lelkipásztora volt a vendégünk. A szeretetvendégségen Zürich reformátoráról, Huldrych Zwingliről tartott előadást, mely után élénk beszélgetés alakult ki. Következzék most néhány kiragadott részlet az elhangzottakból. Zwingli tanaira helyszűke miatt majd következő számunkban térünk vissza.

1. Ifjúkor, diákevek, lelkipásztorságának kezdetei (1484-1518)

Zwingli életét két periódusra lehet tagolni: a kezdetek, majd a diákevek, valamint a glaruszi hegyvidéken és a híres búcsújáró helyen, Einsiedelnben lelkeszi munkával eltöltött évek; azaz születésétől 1518-ig, ill. 1519. január 1-től, a zürichi szolgálatának kezdetétől a második kappeli ütközetben történt haláláig (1531. október 11).

Zwingli 1484. január 1-jén, Wildhausban, a toggenburgi grófság egyik hegyi községében született, ahol édesapja bíró volt. Iskoláit ötévesen kezdi a nagybátyjánál Weesenben, majd tanul Bernben és Bázelen. Bölcsészeti tanulmányait a berni akadémián, majd

1498-tól a bécsi egyetemen végezte, és 1502 után a bázeli egyetemen fejezte be. Itt avatták magiszterre 1506-ban.

A vizsga után nem sokkal Glaruszba kerül ki lelkésznek, ahol nyíltan, tartózkodás nélkül foglal állást napi politikai, egyházi ügyekben. Három műve marad fenn ebből az időszakból, amelyek közül a legérdekesebb az ökörről szóló fabulája, amelyben a politikai erők állatalakban szerepelnek.

Einsiedelnben 1516–1518 között szolgál lelkészként. Ez a település már a 9. század óta komoly Mária-kegyhelynek számított, az ide tartó zarándoklatok a 15. században érték el csúcspontjukat. Saját bevallása szerint Zwingli az igehirdetésnek szentelte magát, ko-

molyan foglalkozva az Újszövetséggel. 1513-tól kezd el görögül tanulni, hogy eredetiben olvashassa azt. Egy helyütt arról ír, hogy 1516-tól kezdődően „az evangéliumot prédikáltam”.

2. Zürich, és az ottani áttörés

1518 őszén megürült a zürichi nagy apátságban a világi papi állás. A kanonokok választása a jó képességű, teológiai műveltség szempontjából is kiváló Zwingliresik. Mielőtt elkezdte volna a munkáját, ki kellett fejtenie a káptalannak, hogy miként képzei el igehirdetői működését. Úgy nyilatkozott, hogy a megváltó Krisztus történetét kívánja hirdetni a Máté evangéliuma alapján. Ezután az Apostolok Cselekedetei következett folytatatosan, majd a Timóteushoz írt első levél, de még mindig a pedagógiai, erkölcsi vonatkozások vezérlik.

A kutatók által „reformátori fordulatnak” mondott áttörés 1520 körül történik. Mik lehettek azok a hatások, amelyek nyomán Zwingli Ulrich szívében megtörténik az igazi megújulás?

a/ Erasmus hatására Zwingli a humanista mozgalom lelkes híve. Emellett 1519-ben találkozik Luther írásai-
val, amelyekből fény derül számára a páli levelek helyes értelmezésére, a reformátori kegyelemtanra, ami által Zwingli eltávolodik Erasmustól.

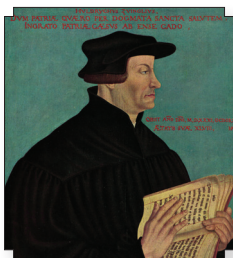
b/ Zwingli új felismeréseiben szerepe volt új gyülekezetével és szélesebb kö-

zösségével való eleven kapcsolatának: pl. a zürichi állapotok, a Luther körüli meglepő események.

c/ Az egyházatyák írásai, elsősorban is Augustinus, akinek az írásaival kapcsolatban később Zwingli úgy nyilatkozik, hogy az evangélium erejét és lényegét annak traktátusaiból ismerte meg. Augustinus írásai révén belátja, hogy a hagyományos tekintélyek: dogmák, zsinatok, pápai hatalom megtartása révén nem lehet a keresztyénség megújításáról beszélni. A Szentírás lesz a legfőbb tekintély a számára. Ez hoz gyökeres fordulatot.

d/ Végül Worms (1521), mely azért is lényeges, mert eladdig Zwingli a keresztyénség, az egyház megújításában tudományos vitát látott. Ott azonban olyan konfliktus keveredett Luther körül, amely egyértelműen mutatja: itt élet-halál kérdésről van szó.

Mindezek oly mértékben befolyásolják az életét, gondolkodását, ezzel együtt tanítói munkáját, hogy lassan a szószékről kezd el foglalkozni addig még nem említett kérdésekkel. Az erkölcsromlás vonatkozásában szembe fordul a szerzetesekkel, semmittevést, fényűzést vetve a szemükre. Az egyházi kegyességet és joggyakorlatot kritizálja. 1519-ben már elveti a szentek tiszteletét, a köréjük fonódó legendák lerombolására szólít fel. Kétségbe vonja

a tisztítótűzet, kijelenti, hogy a meg nem keresztelt gyermekek nem kárhoznak el, s az igehirdetést egyértelműen a mise fölé helyezi. A város gazdasági életével, az egyházi adó visszasságainak a kérdésével is sokat foglalkozik – a szószékről.

A robbanást az első, a bøjtről szóló vita idézte elő, mondván, hogy be kell-e tartani a húsvét előtti nagybajtöt. Érdekes módon a keresztyén szabadságot hatodmagával úgy demonstrálta, hogy két szál kolbászt bøjtfő előestéjén apróra felvágta, és szétosztották maguk között.

Az első zürichi disputa 1523. január 29-én zajlott le, amelyre mintegy 600 személy gyűlt össze. Döntésében a Tanács megvédte Zwinglit az eretnokség vádjával szemben, aki 67 tételben foglalta össze korábbi igehirdetéseit alapvető mondanivalóját. 1523. október 26–28-án került sor a második zürichi disputára. Ezen mintegy 900 személy vett részt, köztük hozzávetőlegesen 350 pap. Napirenden szerepelt a „képek” kérdése is. Zwingli megerősödvé került ki a vitából. 1525 márciusában jelentette meg a *Commentarius de vera et falsa religione* (Kommentár az igaz és a hamis vallásról) c. értekezését, amelyet I. Ferenc francia királynak ajánlott, s amelyben a pápát az Antikrisztussal azonosította.

A tényleges egyházi reformok Zürichben 1524–1526-ra tehető, a városi felsőbb réteg és vezetés szerepe meg-

határozó volt a reformáció áttörésében. Az átalakulás-átalakítás folyamatában feloszlatták a kolostorokat és a káptalanokat, intézkedéseket hoztak a szegények támogatásáról, felállították a házassági és erkölcsbírószágot, illetve szabályozták az istentiszteletet és az egyházi művészetet.

1524. április 8-án Luzern, Uri, Schwyz, Unterwalden és Zug katolikus kantonok szövetségre léptek a zürichi reformációval szemben. A szövetséghez később Freiburg és Solothurn is csatlakozott. Ilyen körülmények között került sor az 1526-os badeni disputára, amely a katolikusok (Johannes Eck) és a protestánsok (a bázeli Johannes Oecolampadius) között zajlott. Ennek eredményeképpen Svájc felekezeti kettészakadt. Mindkét oldalon lázasan folyt a katonai szövetségi rendszerek kiépítése, ami az első kappeli ütközethez vezetett (1529. június), ahol a háromszoros túlerőben levő berniek és zürichiek győztek.

A szembenállásban kibontakozó politikai helyzet hitvallást igényelt. Ezen művei közé sorolják Zwinglinek a *Fidei ratio* és a *De providentia Dei* című iratait.

Az újra kialakuló háborús konfliktusból a szövetséges Bern kihátrált, és Zürich 1531. október 11-én Kappelnél kétszeres belső-svájci túlerővel nézett szembe. A csata egy óra alatt eldőlt – 500 zürichi halottal, köztük Zwinglivel, aki mindössze 47 évet élt.

MOLNÁR SÁNDOR

Hírek Helsinkiből

Kedves testvér-gyülekezeti testvéreink!

A hófődte Helsinkiből küldöm sorimat.

A herettoniemi gyülekezetben sok hagyományos karácsonyi programot szervezünk. Mind a négy gyülekezeti központban több karácsonyi alkalom lesz, az egész gyülekezet pedig a közös adventi kásásfazék körül gyűlik össze. A sok zenei alkalom közül az egyik legkedveltebb a *Legszebb karácsonyi énekek* című közös éneklés, amit minden finnországi evangélikus gyülekezetben megrendeznek a missziói munka javára.

A diakóniai munkaág a rászoruló családok számára gyűjt ajándékutalványokat.

Az ősz egyik legemlékezetesebb eseménye a Kelenföldön is megfordult Ora-kamarakórus kéthetes kanadai koncertkörútja volt. Ontario államban négy helyen, Torontóban, Thunder Bayben, Sault Ste. Marie-ben és Sudburyben jártunk. Sok helyen énekeltünk finn időseknek, templomokban és szociális otthonokban. A fogadtatás éppoly meleg volt, mint a kanadai időjárás is.

Gyülekezetünk már nyolc éve havonta egyszer lehetőséget ad arra, hogy a hajléktalanok a gyülekezetben éjszakázzanak. Szaunázással kezdjük és közös étkezéssel folytatjuk az estét. A templomban áhítatot és úrvacsorát tartunk,

majd egész éjszaka ott maradhatnak, alhatnak, vagy virrasztva beszélgethetnek egymással. Általában 70-en érkeznek, és 10–25 fő marad éjszakára. Egy alkalommal püspökünk, Irja Askola is a hajléktalanok éjszakájának vendége volt.

A fővárosi gyülekezetek úgy döntöttek, hogy válaszolnak a menekültek és az elutasított menedékkérelmet beadottak meleg és biztonságos éjszakai menedékhely iránti igényére. Idén telen a különböző gyülekezetek heti váltásban szervezik meg a szállásolást. Herettoniemi két egyhetes időszak esik, ilyenkor matracokat helyezünk el a tornateremben és vacsorát, reggelit kínálunk a nálunk megszállóknak.

Az ún. „papír nélküliek” elszállásolása összefügg a helsinki gyülekezeti társulás által megindított, *A működési kultúra átalakulása* c. projekttel. Ennek célja, hogy a gyülekezetek élete jobban és gyorsabban feleljen a minket körülvevő környezet változásaira, a felmerülő igényekre.

A szűkülő gazdasági környezet sok gyülekezetet, így minket is arra indított, hogy megváljunk egyes bérelt helyiségektől és ne töltsük be minden nyugdíjba vonuló munkatárs helyét. Az ilyen irányú nyomás még évekig érezhető lesz a gyülekezet munkájában.

A működési kultúra változásának része az önkéntes munka előtérbe helyezése. Nálunk is sok önkéntes vesz részt az élelmiszerosztásban, étkeztetésben, az istentisztelet utáni kávézás, a hajléktalanok éjszakája szervezésében, valamint az istentiszteleti szolgálatokban.

A sok feladat között 31 munkatársunk megőrizte lelkesedését a munka iránt, és a jó kapcsolatot a gyülekezet tagjaival. Közösen szeretnénk megva-

lósítani a gyülekezet alap gondolatát: „A herttoniemi gyülekezet Krisztusról tanúskodik, aki hitre hív, alapot ad életünkhöz és reménységet halálunkban, és a szeretet cselekedeteire szólít fel”.

Áldott adventi időszakot és Megváltónk születésének ünnepét!

Az egész gyülekezet nevében:

MARKKU RAUTIAINEN

IGAZGATÓLELKÉSZ

2016. november 14.

(Fordította: Pap Kinga Marjatta)

Beszámoló Litvániáról

A Balti-tenger partján fekvő Klaipeda Litvánia harmadik legnagyobb városa és egyben egyetlen kikötővárosa. Időjárás szempontjából kiszámíthatatlan, nagyon szeles; amúgy kicsit unalmas, nincsenek éjszakai buszok, se rendes zebrák, péksütemények még annyira se, de az őszi félévre az otthonommá vált, és a szépséghibái ellenére nehéz lesz itt hagyni. Jelenleg Erasmus-ösztöndíjjal tanulok pszichológiát az LCC International University-n, ami összességében csupán az egyik, de az egyetlen keresztény, egyetem ebben a városban. A keresztény hozzáállás és magatartás az otthon megszokottnál erőteljesebben nyilvánul meg számomra az egyetem életében, legyen szó tanár-diák kapcsolatról, péntek esti Bible studies-ről (bibliaóra), szerdai Chapel-ről (közös iskolai áhitat) és még sorolhatnám, de

tény, hogy sok lehetőség van a feltöltődésre. A campus egyébként is egy külön kis világot alkot az amúgy is kicsi városban. Ehhez az érzéshez valószínűleg nagyban hozzájárul, hogy a diákok közül szinte mindenki, de a tanári kar (és családjaik) nagy része is itt lakik a két kollégium épület valamelyikében – a tanárok természetesen azért komfortosabb körülmények között, de diákként se nagyon panaszkodhatok.

A tanulók nagyon sok nemzetből vannak (csak 40%-uk litván), majdnem harminc különböző országból érkeznek ide továbbtanulni, főként Közép- és Kelet-Európából, valamint Ázsiából. Legtöbben talán az ukránok, oroszok és grúzok vannak. Nyugatról inkább csereprogramokkal jönnek diákok, illetve minden félévben érkeznek például több tucat amerikai, mivel az egyetem

magya egy litván-kanadai-amerikai öszszefogás eredményeképpen alakult meg 1991-ben. Az oktatás és igazából minden angolul folyik, bár az orosz nyelvtudás hiányát megérzi az ember.

Azért litvánokkal is van némi kapcsolat, mégpedig litván gimnazistákkal, akik hetente egyszer ellátogatnak az egyetemre, hogy részt vegyenek a „Community Multicultural Awareness Program” (a helyi közösséget a sokszínűségre, multikulturalitásra érzékenyítő program) egy-egy alkalmán (néha kétszer, ha „movie night”-ot – filmvetítést – is tartunk). A programban rajtam kívül hat LCC-s diák önkénteskedik, és a projekt vezetőjének, az egyetem egy fiatal munkatársának szervezésében olyan témákról tartunk előadásokat, kiscsoportos beszélgetéseket és játéko-

kat, mint az emberi jogok, sztereotípiák, mentális egészség stb. Nagyon jó látni, hogy milyen sok fiatal érkezik ezekre az eseményekre és (általában) milyen érdeklődők és nyitottak!

Azt hiszem, mire ez a rövid beszámoló megjelenik majd a Hírlevélben, már otthon leszek én is. Talán még pont el tudok majd menni az utolsó ádventi istentiszteletre, és nagyban készülődhetek karácsonyra, amit persze eléggé várok, de a tudat, hogy kevesebb, mint öt hét múlva össze kell pakolnom az itteni életemet és elbúcsúznom tőle és mindenkitől, valahol nagyon elszomorít. Az biztos, hogy olyan élményekben volt és van itt részem olyan emberekkel, amiket és akiket soha nem fogok elfelejteni.

ITTÉS ALÍZ

Adventi és karácsonyi egyházzene templomunkban

Advent harmadik vasárnapján kedvelt adventi dallamunk szólal meg *Kodály Zoltán* feldolgozásában, az énekkar előadásában: *Ó, jöjj, ó, jöjj, Immánuel!*

December 21-én, a szerdai zenés sorozatban kapott helyet a Krisztus születését részletesen elmesélő kora barokk zenemű, Heinrich Schütz *Karácsonyi története*. A művet Bálint Zsolt magyar nyelvű adaptációjában adjuk elő. Az evangélista (Kéringér László) finoman kidolgozott recitatívóit nagyszabású kórustételek keretezik, s nyolc köztétel szólaltatja meg a szereplőket: az angyalokat, a pásztorokat, a bölcseket és Heródest.

Karácsony első ünnepén (december 25.) szintén egy karácsonyi jelenetet ad elő az énekkar: *Händel* *Messiás* oratóriumának részletét.

Karácsony második napján (december 26.) „örömmel” alkalmat szervezünk, amikor bárki beállhat az alkalmi ének- és zenekarba. A Bach-kantáták között számon tartott *142-es kantátát* adjuk elő. A próba kezdete 9.15. Minden vállalkozót örömmel látunk (és hallunk) a karzaton!

BENCE GÁBOR

A várakozás művészetéről

„Várni nem tud mindenki. A jóllakott, a megelégedett, a másokra nem gondoló ember nem tud várni. Csak azok tudnak várni, akik nyugtalanságot hordoznak magukban, s azok, akik tisztelettel tekintenek fel Arra, Aki a legnagyobb ezen a világon. Adventet csak az tud igazán ünnepelni, akinek nem hagy nyugtot a lelke, aki szegénynek és tökéletlennek érzi magát, s aki valamit megsejt Annak nagyságából, akinek el kell jönnie, Aki előtt csak szégyenkező alázatban állhatunk meg, s várhatjuk azt a pillanatot, amikor odaér hozzánk – Ő, az igazi Szent, a jászolban Gyermekeként megjelenő Isten. Mert az bizonyos, hogy Isten jön, az Úr Jézus jön, karácsony jön, örvendj hát, keresztyén-ség!... Amikor a korai idők keresztyén-sége az Úr Jézus visszajöveteléről beszélt, akkor először mindig az ítélet nagy napjára gondolt. És bármennyire is idegennek tűnik számunkra ez a gondolat, tudnunk kell, hogy ez eredetien őskeresztyén elgondolás, s komolyan kell vennünk... Isten jövelete igazából nemcsak örömezenet, hanem nagyon is megrettentő és megrendítő hír azoknak, akiknek van élő lelkiismerete. Csak akkor tudjuk igazán felismerni e jövelet jótéteményét, ha felfogjuk az esemény megrettentő voltát is. Isten jön – belép a gonoszság sűrűjébe, a ha-

láltól sebzett világba, megítéli a gonoszt bennünk és a világban is. Pontosan azzal szeret minket igazán, hogy megítél, ezzel tisztít meg, szentel meg, érkezik meg hozzánk kegyelmesen és szeretettel. Olyan boldoggá tesz, mint amennyire csak a gyerekek tudnak boldogok lenni.

Adventet ünnepelni azt jelenti, hogy tudunk várni. A várakozás olyan művészet, amit türelmetlen korunk elfeledett. Még alig fakadt ki a szirom, máris gyümölcsöt szeretne szedni a fáról. Ám a mohó tekintet gyakran félrevezet, hiszen a látszólag érett gyümölcs belülről még nagyon is zöld, éretlen. A tapintatlan kezek az ilyen gyümölcsöt érzéketlenül elhajítják, mivel csalódtak benne. Aki nem ismeri a várakozás kissé fanyar lelkületét, azaz a remény pislákolásának állapotát, az nem fogja soha átélni a beteljesedés teljes áldását, örömet. Aki nem ismeri, mit jelent az, hogy a nyugtalanság ott rejtőzik az élet legmélyebb kérdéseiben, saját életünkben, s nem tud vágyteli várakozással készülni arra a pillanatra, amikor lelepleződik és feltárul az igazság, az semmit sem tud annak a pillanatnak a dicsőségéről, nagyszerűségéről, amelyben a világosság álmokat betöltve ragyog fel. Aki pedig nem igyekszik elnyerni valakinek a barátságát, szeretetét, s várakozva-vágyakozva kitárni lelkét a másik

lelke előtt, míg az a másik valóban megérkezik, beköltözik hozzá, annak örökre ismeretlen marad az a legmélyebb áldás, amit két lélek egygyé váló élete jelent. Márpedig ezen a világon igenis tudnunk kell várni a legnagyobb, legmélyebb, leggyengédebb pillanatokra, hiszen ezek nem a zúgó viharban születnek meg, hanem a csírázás, növe-

kedés, a létrejövétel, a születés isteni törvényének engedelmeskedve – hal-kan...”

DIETRICH BONHOEFFER

Fordította: dr. Békefy Lajos

Forrás: http://www.3szek.ro/load/cikk/87269/adventi_utak_bonhoefferrel_reformatus_hirnok

500

Prédikáció advent 4. vasárnapjára

Idén advent 4. vasárnapjának ugyanaz a textusa (Fil 4,4-7), mint 1521-ben. Luther igehirdetésének szövege megtalálható Luther válogatott művei 6. kötetének 204–215. lapjain. Reméljük, a következő néhány idézet sokakat arra indít, hogy elolvassák a teljes prédikációt.

„4 Örüljetek az Úrban mindenkor! Ismét mondom: örüljetek.

5 A ti szelídségeitek legyen ismert minden ember előtt. Az Úr közel!

[...] Nem elég azonban, ha csak egy bizonyos ideig örvendezünk az Úrban, mert benne »mindenkor« örvendeznünk kell. Azokat találja el szavával az apostol, akik csak akkor örülnek az Úrban, olyan időben dicsérik őt és énekelnek neki, amikor békében és bőségben élnek, a kísértés és nyomorúság idején pedig ellanyhulnak és szomorkodnak.

[...] Jól megfigyelheted, hogy a szelídség, amiről Pál beszél, nem más, mint türelem, alkalmazkodás és saját magunk

felett gyakorolt önuralom mások gyengeségével, bolondságával és türelmetlenségével szemben, valamint merev jogainkról való lemondás, hogy szelídségünk minden ember számára felismerhető és érezhető legyen.

[...] 5 Az Úr közel!

Azért mondja ezt Pál, hogy megerősítse bennünk az Úrban való örömet, életünkben és magatartásunkban pedig biztossá s tevékenyvé tegyen minket, hogy szelídek és türelmesek legyünk. Mert a keresztyén embernek elég, ha közel van hozzá az Úr, ami azt jelenti: mindent hajlandó és kész megtenni, amit ő akar. Ha az ember felismeri az

Úr közelségét, akkor vidám, és semmin nem búsul, semmitől nem fél, semmit nem keres és semmiért nem aggódik. Istenhez hasonlóan közel kerül minden emberhez, az ő kedvükhöz és kívánságukhoz igazodik. Ahogy látja, mint viselkedik vele Isten, úgy viselkedik ő is felebarátjával. Isten pedig nem keres mást, mint hogy az embernek megmutassa kegyelmét, megbocsássa minden bűnünket, amit isteni igazsága szerint valójában büntetne és bosszulna. Aki nem így képzei el Istent, az soha nem lesz vidám és nyugodt. Aki pedig szomorú és nyugtalan, az a többi emberrel sem lesz jóságos és szelíd.

[...] 6 Semmiért ne aggódjatok, hanem minden dologban imádságban és könyörgésben hálaadással tárjátok fel kéréseiteket Isten előtt.

[...] Azt is figyeld meg Pál szavaiban, hogy milyen finoman fordítja szembe egymással a *semmit* és a *mindent*. »Semmiért ne aggódjatok«, mondja, hanem »minden dologban stb.« Semmi miatt nem kell aggódnod, de minden dologban könyörögj Istenhez. Ezzel rámutat, milyen sok minden van, ami aggodalommal tölt el és nyugtalaná tesz minket. Ha mindenféle szomorúság és kellemetlenség vesz körül, nem szabad felülkerekednie azokon, akikhez közel van az Úr. Tőle ugyanis kérés és könyörgés által mindent elnyerhetnek, amit csak kívánnak.

[...] 7 És Isten békessége, mely minden értelmet meghalad, meg fogja őriz-

ni szíveteket és gondolataitokat a Krisztus Jézusban.

Figyeld csak a szép rendet Pál szavaiban. Azt tanította, mint viselkedjünk Istennek szemben, vagyis mindenkor örüljünk az Úrnak, és örömmel szolgáljunk neki. Ha azonban valaki azt kérdezné: »Hogyan viselkedjek az emberekkel szemben?« Ő rögtön így válaszol: »Légy szelíd mindenkivel, felejtse el magát és azt, ami a tiéd, és gondolj arra, hogy ami a tiéd, az másoké.« Ha tovább kérdezel: »Hogy tehetem meg ezt?« A válasz ez: »Ő, az Úr közel van.« »De – kérdezed – ha baj ér hogyan lehetnék mindenkor boldog, mit tegyek?« A válasz: »Semmi felől ne aggódj, hanem imádsággal és hálaadással vigyél mindent Isten elé.« »Igen, közben azonban szomorkodni fogok«, mondod. »Ő nem – mondja Pál –, Isten békessége fog téged őrizni mindenben, ami csak történik veled.«

[...] Nemcsak arról a békéről beszél az apostol, ami véget vet a rossznak, hanem sokkal inkább arról, ami a rosszban vigasz nélkül szenved, tűr, és aminek erejével az emberi lélek nem esik kétségbe. Mert az értelem nem képes megragadni, hogy az ember békeségben élhet a kereszt alatt, és ott nem kell nyugtalanodnia, és bár nyugtalan, nyomorúságában mégis tud örülni. Ez pedig Isten műve, amiről senki nem tud semmit, csak az, aki azt megtapasztalta.”

-IVE-

Ajánló

A közelmúlt gazdag kulturális kínálatából válogatunk –
gondolva a közelgő karácsonyra is

KÖNYV

Jean Vanier: *Az élet nagy kérdései* (Ursus Libsirs, 2016)

A Bárka közösség alapítója ebben a könyvben saját életútjának tapasztalataiból merítve keresi a választ az élet nagy kérdéseire, amelyek kapcsán az embertársainkkal meglelt kapcsolat átalakító erejét hangsúlyozza és az élet rejtélyeinek kutatására buzdít.

Walter Kasper: *Luther Márton. Az ökumené jegyében* (Vigilia, 2016)

Walter Kasper bíboros tíz éven át vezette a Keresztény Egység Pápai Tanácsát. Új könyve a berlini Humboldt Egyetemen elhangzott előadására épül, melyben a mai kor szemszögéből, ökumenikus megközelítésből elemzi az 500 évvel ezelőtti történeteket, idézi fel Luther Márton alakját és tevékenységét.

Marylinne Robinson: *Leila* (Magvető, 2016)

Miután az író *Gileád* című regényében megismerkedhettünk John Ames-szel, az idős lelkésszel, a *Leila* fiatal feleségének szemüvegén keresztül meséli el ugyanazt a történetet: megismerkedésüket, különös kapcsolatukat és házasságukat. „A *Leila* Robinson önállóan is olvasható regénye, amely a Pulitzer-

díjas *Gilead* és a *Home* című regényekkel együtt a kortárs amerikai irodalom egyik legkülönlegesebb trilógiája: elmélyült és érzékeny láttelet az emberi természetről.”

Falus András: *Zene és egészség* (Kossuth Kiadó Zrt., 2016)

„A tizenhét tanulmányból álló gyűjteményes kötet a zene üzenetéről szól, a zene tanításáról, gyógyerejéről, közösségformáló, tudományos, pedagógiai, művészi, lelki, pszichés, sejtek szintjén működő, zsigeri, kimondhatatlan szempontjairól.”

ZENE

Új, karácsonyi Ghymes-lemez: *Mennyből az angyal*

KIÁLLÍTÁS

„Az én saját koncepcióm az, hogy az ember nem is létezik az Istenhez fűződő szigorú és fegyelmezett viszony nélkül.”

Reformáció 500 - Szalay Lajos Bibliája címmel nyílt kiállítás a Kogart Alapítvány rendezésében a debreceni MODEM-ben november 27-én. Ez az esemény az első állomása annak a négy kiállításból álló sorozatnak, mellyel a Kovács Gábor Művészeti Alapítvány a Debreceni Református Hittudományi Egyetemen együttműködésben emlékezik a Reformáció 500. évfordulójára. **A kiállítás** „a teremtés, a szövetség, a kegyelem, a kísértés és az ígélet témáját járja körül Szalay Lajos grafikáin keresztül.”

Az alapítvány honlapján található ismertetőt segítségül hívva reméljük, sokakat indítunk arra, hogy az aránylag nagy távolság ellenére felkerekedjenek, és megtekintsék ezt a különleges és ritka tárlatot.

„Szalay Lajos (1909-1995) Kossuth-díjas magyar grafikus, a 20. századi magyar rajzművészet megújítója... Művészetét világszerte elismerik, a legenda szerint maga Pablo Picasso nyilatkozott így róla: 'Ha két grafikus neve marad fenn az utókornak a huszadik századból, a másik én leszek, ha csak egy, az Szalay Lajos lesz.'”

„Szalay alkotói munkásságának meghatározó forrása a Szentíráshoz fűződő viszonya és találkozása a transzcendenssel... A művész a rajz műfajának sajátos gyorsaságán és frissességén, a témára

azonnal reagáló képességén keresztül drámaivá tudta fokozni azokat a meghatározó pillanatokat, amelyek az egyes történetek tengelyét, esszenciáját adják. Rajzi elemekkel tette olvashatóvá történeteit: átélhetővé, élménnyé formálva azokat.”

„A Kovács Gábor Művészei Alapítvány rendelkezik Magyarországon Szalay Lajos műveiből a legnagyobb gyűjteménnyel. Ebből a reformáció 500. évfordulójára válogatott rajz-együttes átfogóan mutatja be Szalaynak az Ó- és Újtestamentum ihletésében, az általa kiválasztott történetek megtermékenyítő hatására keletkezett rajzait.”

Aki többet szeretne róla olvasni, a kiállítás teljes ismertetője itt található: <http://kogart.hu/kiallitas/reformacio-500-szalay-lajos-bibliaja>.

-SZK-

Újra nyitotta kapuit az Evangélikus Országos Múzeum

2016. november 11-én, Márton napon nyílt meg újra a felújított és kibővített Evangélikus Országos Múzeum. Az Insula Lutherana – azaz az evangélikus sziget – részeként a múzeum a templom és az iskola között helyezkedik el fizikailag, de szellemi értelemben is. Mint ahogy az új állandó kiállítás címe is mutatja – *Luther öröksége* –, feladatának tekinti ennek a gazdag örökségnek az ápolását, bemutatását és megosztását a látogatókkal. Már az ablakpalettákon lévő idézetek is üzenetet közvetítenek, elgondolkoztatnak,

hívogatnak. Luther öröksége mindmáig élő, hatása, jelentősége a 16. század óta meghatározó, és társadalmunk, európai kultúránk szerves részét képezi.

A múzeum most elkészült új állandó kiállítása – szakítva a hagyományos egyháztörténeti kiállítási modellel – rendhagyó narratíva mentén mutatja be ezt az örökséget. A „főtér”, a „templom” és a „ház” metaforája köré építi azt a képet, amelyet a magyarországi evangélikusokról nyújtani kíván. Az első részben az evangélikus egyház és az állam, az evangélikus közösség és a társadalom találkozási pontjait járjuk végig. A második részben az evangélikus liturgia elemeivel, tárgyaival és az egyházművészet kiemelkedő darabjaival találkozhatunk. A harmadik részben a személyes vallásosságot mutatjuk be a nemzedékek és az életfordulók szemszögéből. A múzeum pinceszintjén talál-

ható egy különálló, a többi résztől jelentősen elkülönülő kiállításrész, a Sztéhlo-Keken emlékszoba. Itt Sztéhlo Gábor és Keken András lelkészeknek, a vész-korszak alatt végzett embermentő munkájuknak állítunk rendhagyó emléket.

Hogy a viszonylag kis területen többlet információt is tudjunk adni a látogatóinknak, viszonylag nagy szerepet szánunk a multimédiának, az interaktivitásnak. Kihúzható fiókok, megfogható játékok, digitális eszközök révén mélyedhetünk el az általunk választott tartalmakban.

Ha felkeltettem érdeklődését, látogasson el hozzánk, hogy ne csak tanúja, hanem részese is lehessen Luther örökségének. A kiállítás készítői: Zászkaliczky Zsuzsanna, Kertész Botond és Harmati Béla László.

HARMATI BÉLA

ADVENTI ELCSENDESEDÉS BAROKK MUZSIKÁVAL

A KELENFÖLDI EVANGÉLIKUS TEMPLOMBAN

SZERDÁNKÉNT 18 ÓRAKOR

(1114 BUDAPEST, MAGYARI ISTVÁN U. 1-3.)

„AZ ELŐHÍRNÖK ÉS AZ ÜDVÖZÍTŐ”

NOVEMBER 30.

KERESZTELŐ JÁNOS SZÜLETÉSE (LK 1,5-21)

IGÉT HIRDET: BLÁZY ÁRPÁDNÉ

KÖZREMŰKÖDIK: KRUPPA BÁLINT (HEGEDŰ)

DECEMBER 7.

KERESZTELŐ JÁNOS MUNKÁJA (LK 3,1-9)

IGÉT HIRDET: BLÁZY ÁRPÁD

KÖZREMŰKÖDIK: GYÖRGY BOGLÁRKA (HEGEDŰ)

DECEMBER 14.

„TE VAGY-E AZ ELJÖVENDŐ, VAGY MÁST VÁRJUNK?” (LK 7,18-23)

IGÉT HIRDET: GÁNC S TAMÁS

KÖZREMŰKÖDIK: CZENKE CSABA (HEGEDŰ)

DECEMBER 21.

H. SCHÜTZ: KARÁCSONYI TÖRTÉNET

ELŐADJÁK: KÉRINGER LÁSZLÓ (EVANGÉLISTA),

SZABÓKY TÜNDE, CSER PÉTER (ÉNEK),

VALAMINT A GYŰLEKEZET ÉNEK- ÉS ZENEKARA,

VEZÉNYEL BENCE GÁBOR

A te igéd igazság

Botta István szolgáló élete és munkássága

(Részlet a könyv ajánlójából)

„Mindenkitől, akinek sokat adtak, attól sokat kívánnak, és akire sokat bíztak, attól többet kérnek számon.” (Lk 12,48b UF)

Ahogy az ember öregszik, és talán egy kicsit bölcsebb is lesz idővel, rádöbben, hogy nemcsak a jelenért, nemcsak a jövőért, de a múltért is felelős. Különös felelősség ez, mert sokszor olyan történéseket is érint, ami akkor történt, amikor még nem is élt. De ettől a mondat még igaz: az ember attól is ember, hogy képes megbecsülni a múltat. A saját múltját, a családjá múltját, a közösség múltját ahova tartozik.

A kelenföldi evangélikus közösség ilyen közösség. Nemcsak a jelenére büszke, nemcsak a jövőjét álmodja meg újra meg újra, de képes a múlt értékeit nemcsak emlegetni, nemcsak leporolni, de meg is becsülni őket. Igaz ez eseményekre, tradíciókra, tárgyakra, de ami a legfontosabb: igaz ez a gyülekezet múltjának ikonikus embereire. Olyan lelkészekről és nem lelkészekről van szó, akik minden kétséget kizárólag nem a gyülekezetből, hanem a gyülekezetért éltek. Olyan elkötelezett evangélikusokról van szó, akik komolyan vették azt, hogy a gyülekezetépítés kulcsa nem más, mint továbbadni azt az örökséget, amit ők maguk is kaptak.

Nemzedékről nemzedékre továbbadni az evangéliumot, és azt a tapasztalatot, hogy a kereszténység nem Don Quijote-harc, nem sziszifuszi küzdelem, hanem közösségben megélt örömmünet.

Botta István ilyen ikon volt a kelenföldi evangélikus gyülekezet múltjában. Igazi közösségi ember, igazi gyülekezetépítő lelkész. Azon ritka lelkészek egyike, akinek a tehetsége, a tudása és az embersége harmóniában álltak egymással. Szent volt számára a hivatása, és komolyan hitte, hogy a lelkészi lét nem hatalom, hanem szolgálat, nem pozíció, hanem kiváltság, nem rendezvényszervezés, hanem lelki gondozás, nem embereknek való megfelelési kényszer, hanem – Péter és az apostolok után szabadon – ...Istennek kell inkább engedelmességnünk, mint az embereknek (ApCsel 5,29 UF).

Lelkipásztori, igehirdetési gyakorlatának, tanítói és gyülekezetközponturnak gondolkodásának eredményességét mi sem mutatja jobban, minthogy ifjúsága, melyet Botta-Kendeh ifjúságnak hívnak a kelenföldi evangélikusok (lelkésztársa Kendeh György volt), mind a

mai napig találkozik egyszer egy évben novemberben, 2016-ban éppen november 19-én. Aki részese lehet ennek az évről évre megszervezett találkozóznak, az tudhatja: ez a csapat a legszebb

örökség, amit Pista bácsi a gyülekezetre hagyott. Ritka kincs, melyet őrizni óriási felelőssége a közösség mindenkori lelkészeinek és tagjainak.

GÁNC S TAMÁS

Szeretettel meghívjuk Önt és kedves családját

2016. december 14-én, szerdán 17 órára

az *A te igéd igazság* –

Botta István lelkész szolgáló élete és munkássága

című könyv ünnepélyes bemutatására

a kelenföldi evangélikus gyülekezet tanácstermébe

(1114 Budapest, Bocskai út 10.).

Az ünnepi alkalmat megnyitja

dr. Fabiny Tamás püspök,

a könyvet bemutatja

Thurnay Béla szerkesztő.

Köszöntőt mond

dr. H. Hubert Gabriella, az Evangélikus

Országos Könyvtár tudományos munkatársa.

A *Regénytöredékből* részlet hangzik el

Papp Dóra előadásában.

Közreműködik

Czenke Csaba (hegedű) és *Pál Diana* (zongora).

Erős vár a mi Istenünk!

Gáncs Tamás
igazgató lelkész

Szepesfalvy Ákos
felügyelő

Hírek, események

• Szeretnénk megköszönni ezen a helyen is Kondorosyné Alexandrova Marianna **hitoktatói szolgálatát**, melyet kerületünk iskoláiban végzett 2015. szeptember 1. és 2016. november 30. között. Szolgálatát 2016. december 1-től Bedecs Réka veszi át. Kérjük Isten áldását Marianna és családja életére, valamint Réka szolgálatba állására.

• A **Férfikör (FÉK)** októberi alkalmán Hollós János, a Magyar Rádió volt alelnöke *Nemzettudat és globalizáció* címmel osztotta meg gondolatait. December 12-én este 19 órától pedig gyülekezetünk tagja, Miklóssy László, a Fasori Gimnázium volt igazgatóhelyettese fog előadást tartani *Fejezetek a lélektan történetéből* címmel.

• Október 2-án a katolikus testvérekkel közös megbeszélést tartottunk a **Fraknó utcai** szeretetszolgálat ügyében.

• Október 14-én, a gyülekezeti hétvége programjaként a **kisifi a Magyar Nemzeti Levéltárban** járt (lásd beszámolót).

• Október 28. és november 1. között lelkészünk, Blázy Árpádné vezetésével gyülekezetünk egy csoportja meglátogatta sepsiszentgyörgyi testvérgyülekezetünket (lásd beszámolót).

• Október utolsó szombatján avatták fel Erdély első **egész alakos Luther-szobrát** Érköbölkúton. Az ünnepségen többek között lelkészünk, Blázy Árpád szolgált igehirdetéssel (<http://www.evangelikus.hu/cikk/luther-szobor-erkobolkut>).

• Október 31-én, délelőtt 11 órakor a budavári evangélikus templomban volt közös **egyházmegyei reformációi istentisztelet** Bence Imre esperes szolgálatával, melyet a Duna TV élőben közvetített. A liturgiában az egyházmegye lelkészei – gyülekezetünkől Gáncs Tamás – is részt vettek. Az istentiszteleti alkalom után közös agapén vett részt az ünneplő gyülekezet.

• **Reformációi istentiszteletünkön** Faragó Dávid, örmezői református lelkipásztor mondott igehirdetést, melyet közös úrvacsoravétel követett.

• **Őszi szeretetvendégségünkön** a *Reformáció 500* című sorozatunk következő vendégeként Molnár Sándor, külső-kelenföldi református lelkipásztor Zürich reformátoráról, Zwingli Ulrichról tartott előadást, amit igen aktív beszélgetés követett (1. előadásának rövid összefoglalóját). A tavaszi szeretetvendégségen a harmadik nagy reformátorról, Kálvin Jánosról és a genfi reformációról hallunk majd.

- November 9-én, a Budai Evangélikus Egyházmegye lelkészgyűlésén (LMK) Gáncs Tamás tartott előadást *Mária Magdolna perének újratárgyalása* címmel.

- **Kerületünk lelkészei, papjai** november 18-án konstruktív megbeszélést tartottak tanácsstermünkben az **ökumenikus imahét** alkalmainak megreformálásáról. Az egyeztetés decemberben a Himfy utcai plébánián folytatódik.

- November és december hónapban idén is lelkészeink tartják a Szent Imre Kórház **kórházi áhítatait**. Az alkalmak péntek délután 4 órakor kezdődnek a B épület II. emeletén.

- A *Luther* című film két részben való megtekintését és megbeszélését követően a **Felnőtt ifjak (FIFA)** decemberi alkalmán *A Magyarországi reformáció kezdete* címmel Blázy Árpád tart vetített képes előadást (12. 05. 19 óra).

- November 13-án a 10 órakor kezdődő istentiszteleten a **debreceni evangélikus gyülekezetben** szolgált Gáncs Tamás. A debreceni közösség szeretetteljes köszöntését küldi a kelenföldi testvéreknek.

- Ahogy minden év november harmadik hétvégéjén, november 19-én ismét összegyűlt a tanácssteremben a

Kendeh-Botta ifjúság. Az alkalmon Gáncs Tamás áhítata után beszélgetés volt – többek között – a decemberben megjelenő, Botta István életéről és szolgálatáról szóló könyvről Thurnay Béla, a könyv szerkesztője koordinálásával.

- November 20-án a fél 11-es zenés istentiszteleten felcsendült **Heinrich Schütz: Musikalische Exequien** című zeneműve Bereznai Zsuzsa, Szili Gabriella, Balog Eszter, Megyesi Zoltán, Najbauer Lóránt, Cser Péter énekesek, a gyülekezet alkalmi kórusa valamint a Bartók Consort (vez. Dinyés Soma) előadásában. Gáncs Tamás ige hirdetése a 73. zsoltár alapján hangzott el, mely zsoltár két verse egyben a zenemű motettájának alapja is. Külön köszönet Bereznai Benjáminnak, hogy ez a különleges darab elhangozhatott templomunkban.

- November 26-án 15 órától **ádventi kézműves délutánt** tartottunk gyülekezetünk gyermekeinek.

- November 26-án 18 órától **finn** nyelvű, december 4-én 15 órakor pedig **svéd** nyelvű istentiszteletet tartottunk.

- Ádvent első vasárnapján a fél 11-kor kezdődő istentiszteleten bemutatkoztak **konfirmandusaink**, ahol ige- és imádságolvasással szolgáltak. A konfirmandusok névsora: Baranyai Erik

Szindbád, Bölönyi Ádám, Joób Ambrus, Szabó Botond, Szepesfalvy Luca és Vécsey Réka Zsuzsanna. Hordozzuk őket imádságban!

- Advent első vasárnapján meggyújtottuk az **újbudai adventi koszorú** első gyertyáját. Az alkalmon Blázy Árpádné vett részt.

- December 2-án a **kisifi az Evangélikus Múzeumba** látogatott, ahol Harmati Bence kalauzolásával megtekintettük a felújított múzeum megannyi érdekességét.

- December 2-án a **lakásifi** tartotta adventi alkalmát a gyülekezeti teremben.

- December 8-án a **Szent Margit Gimnázium** protestáns tanulóinak **lelki napot** tartunk, melynek keretében a diákok érdekes előadást hallhatnak a betlehemi csillagról.

- December 14-én 19 órakor **munkatársi karácsony**, december 19-én 10 órakor a **nyugdíjas bibliaórák karácsonyi együttléte**, december 21-én 19 órakor pedig a **nagyifi karácsonyi alkalm**a lesz.

- December 17-én este 18 órakor az **Inferno Minor** ad hangversenyt templomunkban. A belépés díjtalan, de az együttes adománygyűjtést hirdetett meg, kapcsolódva gyülekezetünk karácsonyi jótékonyági vásárának gyűjtéséhez.

- December 18-án, vasárnap a fél 11-kor kezdődő istentiszteleten tartjuk a gyermekek idei **„karácsonyváró” műsorát**.

- **Januári családi istentiszteletünket** az újévi ünnepre való tekintettel nem január 1-én, a hónap első vasárnapján, hanem egy héttel később, **január 8-án tartjuk 9.30-kor**.

HAJNALI GONDOLATOK a DUNA TV-BEN

Lelkészeink és hitoktatónk az alábbi időpontokban

tartanak áhítatot a DUNA TV

Hajnali gondolatok című műsorában:

december 27.: Blázy Árpád

január 3.: Blázy Árpád

január 15.: Blázy Árpádné

január 24.: Bedecs Réka

(A műsorok 5.45 órakor kezdődnek)

L Á T H A T A T L A N S Z Í N H Á Z

Á D V E N T C S Ö N D J E

Szeretettel hívjuk és várjuk következő előadásunkra:

Kelenföldi Evangélikus Gyülekezet

Bocskai út 10., bejárat a Magyar István u. felől

2016. december 18. 14.00-17.00

A MŰFAJRÓL

A Láthatatlan Színház egy lelki zarándokút, amely a látás érzékszervének ideiglenes kikapcsolásán alapszik. Ezen az úton bekötött szemmel élhetünk át olyan helyzeteket, amelyek mélyíthetik hitünket és spiritualitásunkat.

A Láthatatlan Színház színészei a révészek. Az előadások során ők vezetik és segítik a bekötött szemű nézőket, a vándorokat, akik saját képzeletük által emelt díszletek között járják végig ezt a belső utat. Mindenkit személyesen kísérünk, ezért előzetes időpont egyeztetésre kérjük vendégeinket az alábbi e-mail címen:

lathatatlan@jelenletmuhely.hu

Miután megérkezik a helyszínre, néhány perces ráhangolódást biztosítunk az előadásra. Ezután következik a vándorút. Annak befejeztével lehetőséget van a meghitt hangulat lecsengetésére. Az utolsó vándor kijövele után egy közös révész-vándor élménymegosztásra kerül sor, amelyre visszavárjuk kedves vendégeinket.

Amennyiben bővebben szeretne tájékozódni a műfajról, keresse fel honlapunkat:

www.jelenletmuhely.hu

V Á R J U K S Z E R E T E T T E L !

Cserkésztesók jedíjelmezben

Gyermekek köszöntése

Tele templom a Szemerei János püspök által tartott istentiszteleten

Ilyenkor a presbiteri pad is használatba kerül

A közös ebéd jó alkalom az ismerkedésre, beszélgetésre is

A konfirmandusok bemutatkozása

A közös érdeklődés a hosszú vonatutat is kellemesebbé teszi

Idős testvérek Székesfehérváron

Wittenbergben jártunk

Nagyifis szelfi

Dr. Glockner Lajosné Danhauser Piroska keze munkája
idén is sokakat megörvendeztetett

KELENFOLDI
KARÁCSONYI
JÓTEKONYSÁGI
VÁSÁR

GONDOLJ A SZERETTEIDRE
ÉS AZOKRA IS, AKIK
NEM KAPNAK AJÁNDÉKOT
KARÁCSONYKOR!

NOVEMBER 27.
TANÁCSTEREM

DECEMBER 4.
GYÜLEKEZETI TEREM

TALÁLJ AJÁNDÉKOT:

GYEREKEKNEK,
FÁZÓSOKNAK,
SPORTOSOKNAK,
FŐZNI KEDVELŐKNEK,
ÉDESSZÁJÚAKNAK,
DÍSZÍTŐ KEDVŰEKNEK,
FÉNYKEDVELŐKNEK

VÁSÁRLÁSODDAL A FIKISHA KENYA UTCAGYEREK PROGRAMOT
ÉS A GYÜLEKEZETI TEREM FELÚJÍTÁSÁT TÁMOGATOD.

Hivatali rend

Lelkészi hivatal: 1114 Budapest, Bocskai út 10.

Hétfő–péntek 9–13 óra,

Csütörtök 17–19 óra.

Lelkészek beosztása:

Gáncs Tamás: szerda, csütörtök 10–12 óra,

Blázy Árpád: kedd, péntek 10–12 óra,

Blázy Árpádné: hétfő 10–12, csütörtök 17–19 óra.

Telefonszámok

Lelkészi hivatal.....	1/361-2159
Gáncs Tamás igazgató lelkész.....	20/824-3703
Blázy Árpád parókus lelkész.....	20/824-2907; 1/385-0244
Blázy Árpádné másodlelkész.....	20/391-3711 (flottás)
Gombkötő Beáta hitoktató	20/824-8072
Bedecs Réka hitoktató	20/775-3891
Bence Gábor kántor, karnagy	20/824-4524
Pál Diana kántor	a lelkészi hivatalon keresztül
Vincze Délia egyházi.....	20/282-6220
Török Lajos másodegyházi.....	20/464-4554
Portik Ágnes pályázati és kommunikációs referens	20/380-0852

KELENFÖLDI EVANGÉLIKUS HÍRLEVÉL
A Budapest-Kelenföldi Evangélikus Egyházközség
ingyenes lapja

1114 Budapest, Bocskai út 10., kelenfold@lutheran.hu, <http://kelenfold.lutheran.hu>

Fent vagyunk a Facebookon: Kelenföldi Evangélikus Gyülekezet

Szerkesztőség: Bernhardt Dóra, Blázy Árpád, Blázy Árpádné, Ecsedi Klára, Gáncs Tamás, Harmati Béláné, Ittész-Venásch Eszter, Szabó Kinga

Szerkesztőségi ügyekben kereshető: Bernhardt Dóra (dorabe3@gmail.com)

Megjelent 500 példányban. Egy példány előállítási költsége 100 forint. A lap készítéséhez adományokat elfogadunk, melyeket a templomi perselybe kérünk betenni.

Felelős kiadó: Szepesfalvy Ákos. Nyomdai előkészítés: Ecsedi Klára

Nyomdai kivitelezés: Vareg Hungary Kft. (www.vareg.hu). Felelős vezető: Egyed Márton

A kelenföldi evangélikus gyülekezet istentiszteleti rendje

2016. december 11. – 2017. január 8.

„Az Ige testté lett, közöttünk lakott, és láttuk az ő dicsőségét.” (Jn 1,14)

December 11., advent 3. vasárnapja

8.00 úrv. Gáncs Tamás
9.00 (Farkasrét) Missura Tibor
10.30 úrv. (zenés) Gáncs Tamás
18.00 (vespera) Rezessy Miklós

December 26., karácsony 2. napja

8.00 úrv. Blázy Árpádné
9.00 (Farkasrét) úrv. Gáncs Tamás
10.30 úrv. (örömzenés)
Blázy Árpádné

December 18., advent 4. vasárnapja

8.00 úrv. Blázy Árpád
9.00 (Farkasrét) Rezessy Miklós
10.30 úrv. (betlehemezés)
Blázy Árpád
18.00 (vespera) Gombkötő Beáta

December 31., óév este

16.30 (Farkasrét) Gáncs Tamás
18.00 Gáncs Tamás

December 24., karácsony este

14.30 (Farkasrét) Missura Tibor
16.00 úrv. Blázy Árpád

Január 1., újév

8.00 úrv. Blázy Árpád
9.00 (Farkasrét) úrv. Blázy Árpádné
10.30 úrv. Blázy Árpád
18.00 Blázy Árpádné

December 25., karácsony ünnepe

8.00 úrv. Gáncs Tamás
9.00 (Farkasrét) úrv. Blázy Árpád
10.30 (gyermek) Blázy Árpádné
10.30 úrv. (zenés) Gáncs Tamás
18.00 Blázy Árpád

Január 6., vízkereszt ünnepe

10.30 úrv. Blázy Árpádné
18.00 (vespera) Blázy Árpádné

Január 8., vízkereszt ünnepe u. 1. vasárnap

8.00 úrv. Blázy Árpád
9.00 (Farkasrét) Blázy Árpádné
9.30 úrv. (családi) Gáncs Tamás
10.30 úrv. Blázy Árpád
18.00 (vespera) Molnár Lilla

Farkasrét: XI. Németvölgyi út 138.